

Workshop DreptCompAct

INTERACȚIUNEA CU CLIENTUL ȘI MODUL ÎN CARE INFLUENȚEAZĂ ACTIVITATEA AVOCATULUI

Workshop pentru facilitarea comunicării mediu academic – mediu economic real, în vederea adaptării și corelării competențelor profesionale și a abilităților practice aferente, oferite de programele de studii de licență/masterat la care sunt înmatriculați membrii grupului țintă cu cerințele pieței muncii dinamice și globale

23.03.2026 online

Temă expert: Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană

Dezvoltarea și sprijinirea parteneriatelor sustenabile, cu angajatori din mediul economic real, la care se realizează stagiile de practică de specialitate, pentru adaptarea și corelarea competențelor profesionale cu cerințele pieței muncii, în vederea facilitării inserției socio-profesionale a viitorilor absolvenți

LOCUL AVOCATULUI ÎN SISTEMUL DE JUSTIȚIE

Cod deontologic al avocaților din Uniunea Europeană a fost inițial adoptat în Sesiunea Plenară din data de 28 octombrie 1988, și ulterior modificat, în Sesiunile Plenare ale CCBE din 28 noiembrie 1998, 6 decembrie 2002 și 19 mai 2006.

Prin Hotărârea Congresului avocaților din 1999, avocații români și-au însușit integral Codul Deontologic al avocatului European (*Codul*), ca fiind și Codul deontologic al avocatului român.

Codul consacră norme deontologice fundamentale pentru garantarea dreptului la apărare prin avocat, dar finalitatea sa esențială este aceea de stabilire a unor norme de conduită pentru avocatul aflat în exercițiul transfrontalier al profesiei.

Funcția socială a avocatului într-o societate bazată pe statul de drept, presupune aplicarea, în mod constant și exigent, a unor norme de conduită profesională, norme de etică, principii și norme de deontologie profesională, care deosebesc serviciile profesionale ale avocatului de alte servicii profesionale intelectuale exhaustive.

Interesele încredințate avocatului de către persoane interesate de ocrotirea drepturilor și intereselor lor legitime trasează limitele concrete, specifice profesiei de avocat, acelea subordonate unei apărării efective și diligente, bazată pe lege.

În acest context, întreaga conduită profesională a avocatului este subordonată imperativului apărării demnității umane, valoare superioară care se regăsește la nivelul ordinii juridice contemporane, în care avocatul asigură persoanelor și societății, servicii de asistență juridică, reprezentare și consiliere, cu scopul apărării drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor serviciilor enumerate.

Într-o societate de drept care funcționează în baza unor reglementări care asigură realizarea dreptului și care proclamă drept valori fundamentale egalitatea în fața legii și prezumția de nevinovăție, avocatul este un contributor important la realizarea Justiției, cu garantarea informării depline și asistarea juridică a părților, atât în proces cât și în afara lui, pentru realizarea deplină a dreptului la apărare, cerință indispensabilă a protecției judiciare efective a oricărei persoane.

Potrivit Codului deontologic al avocaților în Uniunea Europeană, avocatul îndeplinește un rol special. Avocatul trebuie să vegheze la respectarea Statului de drept și a intereselor celor ale căror drepturi și libertăți le apără. Este îndatorirea avocatului nu numai să pledeze pentru cauza clientului său, ci și să fie sfătuitorul clientului.

Normele deontologice sunt destinate să garanteze, prin acceptarea lor liber consimțită, buna îndeplinire de către avocat a misiunii sale, recunoscută ca fiind indispensabilă pentru buna funcționare a oricărei societăți omenești.

Nerespectarea acestor norme de către avocați poate duce la aplicarea de sancțiuni disciplinare.

PRINCIPIILE GENERALE ALE PROFESIEI DE AVOCAT ÎN UE

- 1. Independența** – în baza acestui principiu, avocatul trebuie să evite orice prejudiciere a independenței sale și să vegheze la respectarea eticii profesionale pentru a-i mulțumi pe clienții săi, pe judecător sau pe terți.
- 2. Încrederea și integritatea morală** – potrivit acestui principiu, relațiile bazate pe încredere nu pot exista decât atunci când nu există nicio urmă de îndoială cu privire la onoarea personală, la probitatea și integritatea avocatului. Pentru avocat, aceste virtuți tradiționale constituie veritabile obligații profesionale.
- 3. Secretul profesional** - în virtutea profesiei exercitate de avocat, acesta este depozitarul secretelor clientului său și destinatarul comunicărilor de natură confidențială. Fără garanția confidențialității, încrederea nu poate exista. Prin urmare, secretul profesional este recunoscut ca fiind deopotrivă un drept și o îndatorire fundamentală și primordială a avocatului. Obligația avocatului cu privire la secretul profesional servește atât intereselor administrării justiției, cât și intereselor clientului. În consecință, aceasta trebuie să beneficieze de o protecție specială din partea statului. Avocatul trebuie să respecte secretul oricărei informații confidențiale de care ia cunoștință în cadrul activității sale profesionale.

RELAȚIA AVOCAT CLIENT:

- Avocatul nu acționează decât atunci când este împuternicit de clientul său. Avocatul poate totuși să acționeze într-un caz în care a fost însărcinat de un alt avocat care îl reprezintă pe client sau în care a fost numit de o instanță competentă.
- Avocatul trebuie să se străduiască, în mod rezonabil, să cunoască identitatea, competența și posibilitățile persoanei sau ale autorității de care a fost împuternicit, atunci când circumstanțe specifice relevă că această identitate, această competență sau aceste împuterniciri sunt îndoielnice.
- Avocatul își sfătuiește și își apără clientul cu promptitudine, în mod conștiincios și cu diligență. El își asumă personal răspunderea pentru misiunea care i-a fost încredințată și informează pe client cu privire la evoluția cauzei care i-a fost încredințată.
- Avocatul nu acceptă să îi fie încredințată o cauză atunci când știe sau când ar trebui să știe că el nu are competența necesară pentru a se ocupa de această cauză, fără a coopera cu un avocat care are competența necesară. Avocatul nu poate accepta o cauză atunci când, datorită altor obligații, se află în imposibilitatea de a se ocupa de ea cu promptitudine.
- Avocatul nu va putea să exercite dreptul său de a se retrage dintr-o cauză în așa fel sau în astfel de circumstanțe încât clientul să nu mai poată găsi altă modalitate de a fi asistat juridic la timp, pentru a se putea preveni prejudicierea clientului.

CONFLICTE DE INTERESE:

Avocatul nu poate să consilieze, să reprezinte sau să acționeze în numele a doi sau mai mulți clienți din aceeași cauză dacă există un conflict de interese sau un risc semnificativ de a apărea un astfel de conflict între interesele acestor clienți.

Avocatul trebuie să se abțină să se mai ocupe de cauzele ambilor sau tuturor clienților implicați atunci când intervine un conflict între interesele acestora, când secretul profesional riscă să fie violat sau când independența sa riscă să fie știrbită.

Avocatul nu poate accepta o cauză a unui nou client dacă secretul informațiilor încredințate de un vechi client riscă să fie violat sau atunci când cunoașterea de către avocat a cauzelor vechiului său client ar favoriza pe noul client în mod nejustificat.

În cazul în care avocații practică meseria într-o asociație în grup, paragrafele de la 3.2.1. la 3.2.3. sunt aplicabile asociației în ansamblu și tuturor membrilor săi.

ASIGURAREA PENTRU RĂSPUNDEREA PROFESIONALĂ

Avocatul trebuie să fie asigurat pentru răspundere civilă profesională într-o măsură rezonabilă ținând cont de natura și importanța riscurilor asumate.

Dacă acest lucru este imposibil, avocatul trebuie să informeze clientul asupra acestei situații și asupra consecințelor sale.

Codul Deontologic al Avocatului Român

Prin Hotărârea nr. 268/17 iunie 2017 Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România, în ședința din 17 iunie 2017, a aprobat Codul Deontologic al Avocatului Român.

Potrivit Codului Deontologic al Avocatului Român:

- Avocatura este o profesie liberală, unitară, auto-reglementată, care se desfășoară în baza legii. Ca atare, avocatul este obligat să respecte reglementările specifice și standardele etice ale profesiei, să protejeze demnitatea și onoarea corpului de avocați.
- În exercitarea profesiei, precum și în orice acțiune sau comunicare publică, avocatul va avea în vedere caracterul de interes public al profesiei de avocat.
- Misiunea avocatului constă în apărarea, prin toate mijloacele specifice profesiei, a drepturilor, libertăților și a intereselor legitime ale clienților, în vederea aflării adevărului, a înfăptuirii justiției și a respectării statului de drept.
- Avocatul este garantul apărării cetățeanului față de excesele instituțiilor statului, precum și al păstrării echilibrului între interesul public al societății și interesul privat al cetățeanului.

Principiile fundamentale ale profesiei de avocat sunt următoarele:

a) Principiul libertății și independenței avocatului

Potrivit acestui principiu, în exercitarea profesiei:

- avocatul este independent și se supune numai legii și reglementărilor profesionale.
- avocatul este obligat să-și exercite profesia potrivit crezului său profesional, liber de orice influență sau presiune, atât din partea terților, cât și față de propriile interese.
- avocatul trebuie să-și păstreze independența față de grupurile de presiune și chiar față de propriul client sau viitor client, dacă convingerile sale nu corespund pretențiilor și cerințelor celui care îi solicită serviciul profesional.

b) Principiul legalității și al respectării Statului de drept

Potrivit acestui principiu:

- avocatul este obligat să acționeze pentru apărarea clientului său în conformitate cu legea și cu reglementările profesionale.
- scopul avocatului în realizarea apărării trebuie să fie asigurarea dreptății pentru clientul său, în conformitate cu interesele sale legitime, iar nu obținerea unei soluții favorabile clientului, cu orice preț

- avocatul va combate tendințele, acțiunile și măsurile totalitariste, specifice statului dictatorial, pledând pentru libertate, transparența procedurilor judiciare și soluții în conformitate cu principiile statului de drept.

c) Principiul respectării secretului profesional

Potrivit acestui principiu:

- Secretul profesional este atât un drept, cât și o obligație profesională a avocatului. Principalul beneficiar al secretului profesional este clientul avocatului. Protejarea și respectarea secretului profesional constituie o garanție a dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil al clientului.

- Obiectul secretului profesional îl constituie toate informațiile și datele de orice tip, în orice formă și pe orice suport, schimbate între avocat și clientul său.

- Sunt confidențiale atât informațiile pe care clientul le-a furnizat avocatului cu titlu confidențial, cât și orice alte informații și probe pe care avocatul le-a obținut prin activitățile proprii desfășurate în legătură cu cauza și care nu sunt cunoscute publicului. Obligația avocatului de a păstra secretul profesional se naște în faza oricăror comunicări/consultări telefonice, electronice, poștale, preliminare ori în timpul negocierilor cu clientul sau altă persoană împuternicită de client pentru a încheia contractual de asistență juridică și durează nelimitat în timp.

d) Principiul evitării conflictelor de interese – în temeiul acestui principiu:

- avocatul nu poate asista sau reprezenta un client în condițiile în care interesele clientului sunt sau ar putea fi în conflict cu interesele altor clienți ori ale avocatului.
- avocatul nu poate pleda împotriva părții care l-a consultat, în prealabil, în legătură cu aspectele litigioase concrete ale cauzei.
- avocatul trebuie să se abțină să preia un client nou în orice situație în care secretul profesional încredințat de alt client riscă să fie încălcat ori independența avocatului ar avea de suferit.

e) Principiul demnității, al onoarei și al probității – potrivit acestui principiu:

- încrederea cu care este investit avocatul este de esența profesiei; pentru a se bucura de această încredere din partea clienților, dar și a terțelor persoane, a instanțelor de judecată și a statului, avocatul trebuie să îndeplinească cele mai ridicate standarde de integritate morală.
- avocatul trebuie să se abțină de la conduite care ar putea compromite reputația sa, ori reputația profesiei, precum și încrederea publică în profesia de avocat.
- responsabilitatea avocatului pentru promovarea acestor standarde include atât conduita acestuia în exercitarea profesiei, cât și în afara ei.
- avocatul trebuie să se abțină de la formularea unor denunțuri, cu scopul de a obține pentru sine avantaje de natură juridică de orice fel.

f) Principiul profesionalismului și loialității față de client – potrivit acestui principiu:

- în activitatea profesională, avocatul este obligat să acționeze cu profesionalism, să aibă o conduită demnă, onorabilă și cinstită.
- avocatul va folosi cele mai adecvate mijloace pentru susținerea cauzei clientului, evitând folosirea unor cuvinte, afirmații sau susțineri jignitoare, de natură a aduce atingere demnității părții adverse, colegului preopinent ori altor persoane care au legătură cu cauza ori cu clientul său.
- avocatul are obligația de a-l informa onest pe client, de a evalua și cântări în mod corect și realist, împreună cu acesta, șansele de câștig sau de pierdere ale cauzei, precum și consecințele conduitei procesuale adoptate.
- în fața magistraților, avocatul nu va prezenta, cu bună știință, date false ori eronate.
- avocatul îl va informa pe client prompt, loial și în conformitate cu realitatea, despre evoluția cauzei, îl va sfătui potrivit convingerii sale intime și îi va atrage atenția, în timp util, asupra tuturor consecințelor, rezonabil previzibile, ale demersurilor care urmează a se efectua în cauză.

g) Principiul competenței profesionale – în temeiul acestui principiu:

- avocatul va prelua numai cazurile care corespund competențelor sale și nu va accepta cazuri care îl depășesc din punct de vedere profesional sau care excedează posibilității de a se pregăti în timp util pentru soluționarea cazului în interesul clientului.
- avocatul are obligația să se informeze în permanență asupra evoluției legislației și a practicii judiciare, să urmeze formele de pregătire profesională, potrivit legii și statutului.

h) Principiul respectării confrăților și a tuturor persoanelor cu care avocatul intră în relații profesionale – potrivit acestui principiu:

- respectul reciproc între toți participanții la actul de justiție este o condiție a înlăptuirii justiției.
- acest principiu presupune exercitarea cu bună-credință a profesiei de avocat, în mod onest și respectuos față de toți participanții la actul de justiție

i) Principiul autonomiei și al auto-reglementării profesiei de avocat – potrivit acestui principiu:

- organele de conducere ale avocaturii sunt garantul perfecționării continue și ridicării standardelor de calitate ale profesiei de avocat, prin elaborarea actelor specifice, care au caracter normativ și obligatoriu.

- avocatura ca profesie juridică, pentru asigurarea independenței proprii și a fiecărui avocat în parte, este ferită de intervenționismul statului, atât în reglarea internă a profesiei, cât și în activitatea desfășurată de fiecare avocat.

- avocatul va refuza îndrumări, prescripții, instrucțiuni, indicații sau recomandări din partea statului și a organelor acestuia, având ca obiect modalitatea de desfășurare a activității sale. Conceperea apărării și a strategiei în susținerea cauzei, precum și conținutul consultațiilor sunt atributul suveran al avocatului.

- avocatul va avea un rol activ ori de câte ori constată, în activitatea sa, un control din partea statului, care încalcă reglementările și principiile fundamentale ale profesiei. Avocatul este îndreptățit să ceară consultanță barourilor în acest sens sau să le informeze în legătură cu încălcarea principiilor de bază ale avocaturii.

j) Principiul loialității față de profesia de avocat – în temeiul acestui principiu:

- avocatul va rămâne loial profesiei de avocat pe toată durata exercitării acesteia, cât și în situația suspendării din exercitarea profesiei la cerere sau datorită unei stări de incompatibilitate.

- avocatul se va abține de la acțiuni de orice fel care aduc atingere intereselor profesiei de avocat.